

Literaria Humanitas X. Slavistika a balkanistika*

Svazek obsahuje materiál ze symposia na počest 65. narozenin Ivana Dorovského, který upořádala Filozofická fakulta Masarykovy univerzity v Brně 18. května 2000. Je uveden textem z pera vedoucího Ústavu slavistiky této fakulty a předsedy Českého komitétu slavistů Ivo Pospíšila, věnovaným jubilantovi jako slavistovi, balkanistovi a komparatistovi širokého kulturního záběru s primárním orientací na Balkán a Medierrán.

Následuje jedenáct vědeckých příspěvků zaměřených především na balkánskou a slavistickou problematiku, a to jak historickou, tak i politologickou a literárněvědnou. První z nich je úvaha Slavomíra Wollmana Kde začíná Balkán, ve které autor zdůrazňuje, že není chybou klást otázku, kde všude začínají centripetální síly, které v literárním vývoji vedou k balkánským konvergencím, ke korelacím a jevům příznačným pro Balkán a spjatým s množinou kulturních center přímo na Balkáně, ale i mimo vlastní poloostrov. S počátky české byzantologie, které jsou spojeny se jmény Konstantina Jirečka, Karla Škorpila, Jaroslava Bidla a Františka Hýbla, seznamuje čtenáře Lubomíra Havlíková. Zajímavé podrobnosti o Athosu v moderní době přináší Marcel Černý, který se opírá zvláště o materiály z pozůstalosti českého mnicha Sávy Chilendarského. O úskalích „nové komparatistiky“, která navazuje na dlouholeté tradice srovnávací literární vědy na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity, uvažuje Ivo Pospíšil. Koncepce slovanské duše ruského symbolistického básníka Konstantina Dmitrijeviče Balmonta (1867-1942) je předmětem zájmu Danuše Kšicové. Ján Jankovič se zaměřil na některé aspekty překladatelské a popularizační činnosti českého pedagoga působícího na Slovensku Vojtěcha Měrky (1888-1974). Nástin vývoje kosovské otázky od zrušení autonomie po počátek vojenských akcí NATO podává Václav Štěpánek. Potřebu dějin konkrétních národněliterárních procesů zdůrazňuje ve svém příspěvku Pavol Koprda. Nad

vkladem Ivana Dorovského do nové formulace česko-jihoslovanských vztahů na sklonku 20. století se zamýšlí Jaroslav Pánek a s poválečnou literární činností Makedonců v Československu seznamuje Dagmar Dorovská.

Sborník je uzavřen rozsáhlou studií Ivana Dorovského o recepci díla Alexandra Sergejeviče Puškina na Balkáně.

J. VACULÍK

* Brno, Ústav slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity 2001. 161 s.

J. Patočka a V. Richter: Dopisy*

Vydáním korespondence J. Patočky Václavu Richterovi byly ukončeny četné dohady o osudu jejich epistolární pozůstalosti. Poslední držitelka těchto dopisů Eva Jůzová (Richterova žačka) uvážně předala uchované dopisy Archivu J. Patočky, který je u příležitosti 100. výročí Richterova narození připravil k vydání. Dopisy podávají zajímavé svědectví o přátelství dvou duchovně blízkých, i když ve svých oborech odlišných osobností. Jan Patočka byl filozofem (významným představitel fenomenologie), zajímajícím se také o umění a estetiku. Václav Richter byl předním „kunsthistorikem“ (odchovancem tzv. vídeňské školy) se zájmem o filozofii, zvláště ve fenomenologickém pojetí (Heidegger, Gadamer). Styčným bodem jejich duchovního přátelství byl filozofický přístup k problémům umění a dějin. Ze vzájemné korespondence se v celistvější podobě uchovalo 109 dopisů J. Patočky, kdežto z Richterových dopisů zůstalo jen několik. Korespondence tak podává pouze asymetrický obraz obou pisatelů, o Patočkovi svědectví přímé – autentické, o Richterovi zprostředkované. Vydané dopisy proto mohou sloužit zejména jako důležitý pramen životopisných údajů a filozofických názorů J. Patočky. Odtud také jejich zařazení do souboru Patočkových Sebraných spisů. O Richterových názorech uměnovědných a filozofických nám více poví nedávno vydaný výběr jeho článků Umění a svět. Z Patočkovy obsáhlé korespondence nebylo